

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)
Львівський торговельно-економічний університет (Україна)
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Миколаївський національний аграрний університет (Україна)
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» (Україна)
Івано-Франківська міська рада (Україна)
Бізнес асоціація Івано-Франківська (Україна)
Scientific Center of Innovative Research OÜ (Estonia)
Radboud Universiteit Nijmegen (Netherlands)
WSHIU Akademia Nauk Stosowanych (Poland)
University of Minnesota (USA)
Division of Health Policy and Management | University of Minnesota (USA)
Center for Healthy Aging and Innovation (USA)
Young America Capital, LLC (USA)
UpHealth, Inc (NYSE: UPH) (USA)
Opus Exec, CFO (USA)
Airo Group, Inc (USA)

Збірник тез доповідей

**Міжнародної науково-практичної конференції
«ПІДПРИЄМНИЦТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»,
присвяченої 60-річчю кафедри підприємництва, торгівлі
та прикладної економіки**

**20 листопада 2023 р.
м. Івано-Франківськ**

УДК 005.342(477)]330.1-029:3“364”(043.2)

ПЗ2

Рекомендовано до друку вченою радою економічного факультету
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Протокол № 8 від «13» грудня 2023 р.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за науковий рівень публікацій, обґрунтованість висновків, достовірність результатів, наявність плагіату несуть автори.

ПЗ2 Підприємництво під час війни в Україні: виклики та можливості: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. 358 с.
ISBN 978-966-640-548-0

Матеріали конференції є результатом наукового аналізу, узагальнення та формулювання висновків з питань підприємництва під час війни в Україні. Вони надають можливість краще розуміти виклики і перспективи його розвитку та створюють підґрунтя для формулювання рекомендацій. Матеріали є цінним ресурсом для прийняття обґрунтованих рішень та розроблення ефективної політики у сфері підприємництва в умовах нестабільності.

Ці матеріали спрямовані на практичне та теоретичне осмислення теми конференції та можуть бути корисними для різних аудиторій, зокрема, керівників підприємств, установ, організацій; науковців, викладачів та інших зацікавлених сторін.

УДК 005.342(477)]330.1-029:3“364”(043.2)

ISBN 978-966-640-548-0

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2023

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

Ігор Цепенда – д.політ.н., проф., ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Співголова оргкомітету:

Петро Куцик – д.е.н., проф. ректор Львівського торговельно-економічного університету.

Заступники голови оргкомітету:

Валентина Якубів – д.е.н., проф., перша проректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оксана Олійник – д.е.н., проф., перший проректор Державного університету «Житомирська політехніка».

Едуард Лапковський – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Надія Пилипів – д.е.н., проф., завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Секретар оргкомітету:

Володимир Стефінін – к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Члени оргкомітету:

1. Іван Баланюк – д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

2. Іван Благун – д.е.н., проф., декан економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

3. Тарас Гнатюк – к.е.н., доц., заступник декана економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

4. Галина Гривнак – засновниця фінансової компанії Fin Impact, член правління Бізнес Асоціації Івано-Франківська.

5. Леся Дмитришин – д.е.н., проф., завідувач кафедри економічної кібернетики Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

6. Ольга Ємець – к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

7. Альона Ключник – д.е.н., проф., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

8. Омелян Левандівський – д.е.н., проф., завідувач кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

9. Руслан Марцінків – міський голова Івано-Франківська.

10. Михайло Мацола – к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

11. Сергій Надвичний – д.е.н., проф., директор навчально-наукового центру з організації освітнього процесу Західноукраїнського національного університету.

12. Ірина Перезова – д.е.н., проф., завідувач кафедри підприємництва та маркетингу Івано-Франківського державного технічного університету нафти і газу.

13. Олена Петрик – д.е.н., проф., завідувач кафедри аудиту Київського національного економічного університету.

14. Назарій Попадинець – д.е.н., старший дослідник, заступник директора з науково-педагогічної роботи Відокремленого структурного підрозділу «Навчальнонауковий інститут просторового планування та перспективних технологій Національного університету «Львівська Політехніка».

15. Ірина П'ятничук – к.е.н., доцент., завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

16. Михайло Романюк – д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

17. Тарас Романюк – к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

18. Михайло Смушак – к.е.н., доц., заступник голови ІваноФранківська – директор департаменту інфраструктури, житлової та комунальної політики.

19. Світлана Судомир – д.е.н., проф., професор кафедри економіки і менеджменту, завідувач відділу навчально-науково-інноваційної діяльності ВП НУБіП України. «Бережанський агротехнічний інститут».

20. Юрій Ціжма – к.е.н., доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

21. Діана Шеленко – д.е.н., проф., професор кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

22. Віталій Шкроміда – к.е.н., доц., заступник декана економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

23. Sergii Grytsiuk - Dr., postdoctoral researcher, Radboud University, Nijmegen, Netherlands.

24. Kolisnichenko Paulina – Doctor of Economic Sciences, Vice Rector for International Cooperation, WSHIU Academy of Applied Sciences, Poznan, Poland.

25. Iryna Mihus, – Dr. Professor, Director, Scientific Center of Innovative Research OÜ, Estonia.

26. Mariya Pylypiv – PhD Founder & Member of the Board of Directors at UpHealth Inc (NYSE: UPH) Co-CEO and CoFounder at Opus Exec CFO at Airo Group Independent Investment Banker at Young America Capital, LLC, USA.

27. Tetyana Pylypiv Shippee, – Ph.D., FGSA Professor, University of Minnesota School of Public Health Associate Director of Research, Center for Healthy Aging and Innovation Co-Director, CTSI-ED KL2 Scholar Career Development Program Division of Health Policy and Management | University of Minnesota, USA.

Зміст

Напрямок 1. Роль жінок у підприємництві під час війни: досягнення та виклики.

<i>Іваненко В.С.</i>	ЖІНКИ-ПІДПРИЄМНИЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ВИКЛИКИ	12
<i>Курепін В.М.</i>	ЖІНКИ В МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ: ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ	14
<i>Мацькевич А.О.</i>	ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ РОЛІ ЖІНОК У ПІДПРИЄМНИЦТВІ ПІД ЧАС ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ	17
<i>Пилипів Н.І., Пилипів І.В., П'ятничук І.Д.</i>	РОЗВИТОК ТА ПОСИЛЕННЯ РОЛІ ЖІНОК В УКРАЇНІ : ВІД ПЕРЕДОВОЇ ДО БІЗНЕС-ЛІДЕРСТВА	19

Напрямок 2. Гендерна рівність та роль громадського сектору в підприємництві під час війни: досягнення та завдання.

<i>Shipree, T. Pylypiv</i>	GENDER EQUITY AND THE ROLE IT PLAYS FOR BUSINESS DEVELOPMENT	23
<i>Костючок Р.П.</i>	ФАКТОРИ, ЩО ЗУМОВЛЮЮТЬ ГЕНДЕРНУ НЕРІВНІСТЬ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ	25
<i>Ключник А.В., Гринюк Є. О.</i>	ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ - ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ТА СТАЛОГО БІЗНЕСУ	27
<i>Курган Ю.О.</i>	УПРАВЛІННЯ ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ЇХ ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ	29
<i>Ляхович Х.І.</i>	УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЄКТАМИ, СПРЯМОВАНИМИ НА ПІДТРИМКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	32
<i>Пилипів Н.І. Подяча Я. В.</i>	КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ-ОСНОВА СТАБІЛЬНОГО БІЗНЕСУ	34
<i>Сидорук Д.В.</i>	МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ	37
<i>Слатвінська Л. А.</i>	РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	39
<i>Цюпа О.П. Плець І.І.</i>	ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	42

Напрямок 3 Штучний інтелект та інновації в умовах війни: можливості та обмеження.

<i>Bohashko O. L.</i>	INDICATORS OF INNOVATIVE ACTIVITY IN THE ECONOMY	46
<i>Буртняк І.В., Кушнір О.С.</i>	РОЗВИТОК ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВІЙНИ	48
<i>Буртняк І.В., Кашевський Р.М., Фуфалько О.Ю.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ	51
<i>Гоцуляк К.І., Гоцуляк В.А.</i>	СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	53
<i>Гресько А.М.</i>	ВИКЛИКИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ АКТИВНОЇ ФАЗИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 2022 – 2023 РР.	56
<i>Ємець О. І.</i>	ІНТЕГРАЦІЯ СИСТЕМИ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ ІЗ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ	59

<i>Кавун-Мошковська О.О.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: МОТИВИ ТА НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ В МЕРЕЖЕВІЙ ТОРГІВЛІ	62
<i>Пилипів Н.І., Магмет О. В.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	64
<i>Олексенко Л.В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В ПЕРІОД ВІЙНИ В УКРАЇНІ	67
<i>Сидорів С.М.</i>	APPLYING ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS THE FACTOR TO SUSTAIN INCLUSIVE EDUCATION IN UKRAINE	69
<i>Степовий С.М.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЇ В СФЕРІ ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	72
<i>Устинська Н. В.</i>	ЯК ПОБУДУВАТИ КАР'ЄРУ МРІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	75

Напрямок 4. Соціальний вплив підприємництва в зонах війни: досвід України.

<i>Бринзей Б. С., Хльоупек Д.С.</i>	КІБЕРБЕЗПЕКА ПІД ЧАС ВІЙНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ	78
<i>Гудзик Д.Л., Федущак І.Р.</i>	РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВІДНОВЛЕННЯ ТА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМСТВ	80
<i>Зозуля О.В., Іваненко Т.Я.</i>	ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	83
<i>Прогонюк Л.Ю.</i>	АКТУАЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	85

Напрямок 5. Розвиток стартапів у військових зонах: виклики та інновації.

<i>Волошинюк В. І</i>	РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ВІЙНИ	89
<i>Герчанівська С.В.</i>	РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	91
<i>Малишівський Т.В., Стефінін В.В.</i>	АДАПТАЦІЯ ДОСВІДУ ПРОГРАМИ “ЙОЗМА” ЯК КЛЮЧОВА ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	92

Напрямок 6. Внесок бізнесу в розвиток громад: соціальна відповідальність та благодійність.

<i>Беженар І.М.</i>	СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ГРОМАД	96
<i>Герасимів З. М.</i>	ЗНАЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ГРОМАД	99
<i>Григорів О.О., Скидан М.Ф., Дідушко М.І.</i>	РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЦІ	101
<i>Довганюк Н.П.</i>	КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ	103
<i>Кормишкін Ю.А., Москаль І.В.</i>	ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПОСЛУГАХ ДЛЯ ПІДТРИМКИ МІСЦЕВОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПАДЩИНИ	106
<i>Куцик П. О.</i>	НОВА МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН І НАПРЯМИ ЇХ	107

	ВИРІШЕННЯ	
<i>Мацола М.М., Гінкул Д.М.</i>	РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	112
<i>Морозова А.М.</i>	НІШЕВЕ ВИРОБНИЦТВО В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	114
<i>Пилипів Н.І., Нішко Л. В.</i>	ЕКОНОМІЧНА СУТЬ ПОНЯТЬ СТРАТЕГІЯ, СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЯК ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	117
<i>Пливун Б. В.</i>	ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ	120
<i>Радіонов В. С.</i>	СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ФАКТОР МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ГРОМАД	121
<i>Сологуб С.І.</i>	СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	124
<i>Стаценко В.О., Кушнірук В.С.</i>	ЗНАЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ІНФРАСТРУКТУР ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	126
<i>Шандар А.М., Заволович Я.Ю.</i>	РОЛЬ ВОЛОНТЕРСТВА В КОНТЕКСТІ РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ: KEYС УКРАЇНИ	129
<i>Шпикуляк О. Г., Шеленко Д. І., Balaniuk S. I.</i>	РОЗБУДОВА ІНСТИТУЦІЙНИХ СЕКТОРІВ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	131

Напрямок 7. Інноваційні підходи до логістики і постачання в торговельних підприємствах під час війни.

<i>Галів Г. Д.</i>	ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЛОГІСТИЧНУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ВІТЧИЗНЯНІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	136
<i>Гринів Л.В., Перець Н.І.</i>	ЛОГІСТИЧНА СКЛАДОВА У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	138
<i>Дмитришин Л.І., Кушнір О.С., Григорчук М.І.</i>	ЕФЕКТ АВТОМАТИЗАЦІЇ МАРКЕТИНГУ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНІВ	141
<i>Баланюк І. Ф., Іваночко Б. Р., Іваночко А. Р.</i>	РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	144
<i>Лешанич С. Є</i>	ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК БІЗНЕСУ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	146
<i>Грицюк М.Й., Олійник О.З. Луцак М.І.</i>	ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЛОГІСТИКИ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ НА ОСНОВІ КООПЕРАЦІЇ	149
<i>Мацола М.М., Попадинець Н.Р.</i>	СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ВІЙНИ	151
<i>Русин Р.С., Катрич В.М.</i>	МОДЕЛІ ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС В СУЧАСНИХ УМОВАХ	153

Напрямок 8. Фінансове та облікове забезпечення підприємництва: сучасні реалії та перспективи.

<i>Kravchenko S.A.</i>	FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF BUSINESS ENTITIES IN AGRICULTURE IN WARTIME	157
------------------------	---	-----

	CONDITIONS	
<i>Kuznetsova S.A.</i>	DIGITALIZING MANAGEMENT CONTROL UNDER WAR CONDITIONS	160
<i>Melnyk K.Y., Demianyshyna O.A.,</i>	A SYSTEM OF ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT OF THE COMPANY'S SETTLEMENTS WITH THE INCOME TAX BUDGET	161
<i>Нурка Т. V., Demianyshyna O.A.</i>	PECULIARITIES OF ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT OF EXPORT-IMPORT OPERATIONS OF THE ENTERPRISE	164
<i>Рылюрив М.І.</i>	NAVIGATING BUSINESS FINANCING IN MODERN TIMES	166
<i>Асмолов А.Т., Крайній В.О.</i>	СТРАТЕГІЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ЧЕРЕЗ ПРОЦЕСИ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ	169
<i>Вовчук В.І.</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ОБЛІКОВО – АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ АУДИТУ ПІДПРИЄМСТВ	171
<i>Звіришин М.Т., Ціжма Ю.І.</i>	ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПІД ЧАС ВІЙНИ	173
<i>Конєчний Г Чуницька І.І., Колісніченко П.Т.</i>	НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ	176
<i>Кохан І.В., Гаврилюк Н.Р.</i>	БАНКІВСЬКІ КРЕДИТНІ ПРОДУКТИ ДЛЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ОБ'ЄКТІВ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ, ЗРУЙНОВАНИХ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ	179
<i>Кохан І.В., Петрів В.І.</i>	УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ	181
<i>Крайній В.О., Агафонов А.О.</i>	ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ: СТАН ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ	184
<i>Левандівський О.Т., Цісик В.Б.</i>	ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	187
<i>Максимів Ю.В., Семенців А. Я.</i>	ДЕРЖАВНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	190
<i>Мацьків В.В., Петрук В.В.</i>	СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	193
<i>Мендела І.Я., Подольян М.І.</i>	ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА В КРИЗОВИХ УМОВАХ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПІДПРИЄМНИЦТВО	195
<i>Мигзович Т.М.</i>	СПЕЦИФІЧНІ ОБ'ЄКТИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ НА КРИПТОВАЛЮТНІЙ БІРЖІ	197
<i>Петрик О. А., Дяк О. В.</i>	РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	199
<i>Пилипів Н.І., Дмитроняк О. М.</i>	ЕКОНОМІЧНАСУТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ ПРОЦЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	202
<i>Пилипів Н.І., Рудий М. В.</i>	ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРАНТІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА	204
<i>Поліщук О.Т., Поліщук О.А.</i>	ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	207
<i>Поник О.А., Дем'янишина О.А.</i>		209
<i>Потриваєва Н.В., Лугова О.І., Палєєв А.А.</i>	УПРАВЛІНСЬКИЙ АУТСОРСИНГ: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ	212
<i>Пристемський О.С.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ТА ФОРМИ РЕАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	214

	ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Пшеничний І.С., Іваненко Т.Я.</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	216
<i>Рачинський А.М., Ємець О.І.</i>	ЛОМБАРДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ	218
<i>Сакун А.Ж., Гонтарук А.Г.</i>	ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ – ГАРМОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЛІКУ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ	221
<i>Сакун А.Ж., Лопушенко І.П.</i>	ЗВІТ ПРО ПЛАТЕЖІ НА КОРИСТЬ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ	224
<i>Сікач Н.С.</i>	КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ОБ'ЄКТАМИ ОБЛІКУ	226
<i>Солоджук Т.В.</i>	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	228
<i>Стаценко А.І., Погорелова О.В.</i>	ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ВОЄННИХ УМОВАХ	231
<i>Сус Т.Й.</i>	ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ТА ЄС.	234
<i>Урбанович М. М., Сад Ю. Р.</i>	ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ	236
<i>Хилько І. І., Кугляр А. А.</i>	ПРЕДИКТИВНА АНАЛІТИКА У ПРОЦЕСАХ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ	238
<i>Чеверда О.М., Кропельницька С.О.</i>	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СТАЛОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	241
<i>Шкроміда В.В., Бабій В.Т.</i>	ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА НА УМОВАХ АУТСОРСИНГУ	245
<i>Шкроміда В.В., Кузишин І.М.</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ У МАЛОМУ І СЕРЕДНЬОМУ БІЗНЕСІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	247
<i>Шкроміда Н.Я., Стозуб О.О.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	250

Напрямок 9. Роль менеджменту і маркетингу у розвитку підприємництва:

сучасні виклики та перспективи.

<i>Анікієнко А.Р.</i>	СТРАТЕГІЯ ПРОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ - МАГАЗИНУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	253
<i>Благуєн І.І., Амборський Д.Я., Маріяш О. В.</i>	РОЛЬ МАРКЕТИНГУ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	256
<i>Бужимська К.О.</i>	УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	259
<i>Возніченко Н.Р.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОСНОВНІ ЗМІНИ	261
<i>Воробей А.Ю.</i>	ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИМ КЛІМАТОМ ПІДПРИЄМСТВА	263
<i>Гречаник Н.Ю., Коледіна К.О.</i>	УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	266
<i>Гринів Л.В., Лазорко В.М.</i>	ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ВНУТРІШНЬОГО І ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІЗАЦІЇ	268

Успішне застосування аутсорсингу в облікових та фінансових процесах вимагає ретельного планування та управління задля максимізації переваг та мінімізації ризиків.

Список використаних джерел:

1. Палєєв А. А., Потриваєва Н. В. Аутсорсинг в умовах аграрного підприємства: проблеми та перспективи. *Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри*. Міжнародний форум : доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції, 01 червня 2023 р., м. Миколаїв / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 303–305. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspsui/bitstream/123456789/14733/1/prod bezp-22-05-23-303-305.pdf> (дата звернення 14.11.2023 р.)
2. Potryvaieva, N., Palieiev, A. Accounting outsourcing as a modern effective tool of enterprise management. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 2023. № 27(3). р. 18–30. URL: <https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/3.2023.18> (дата звернення: 14.11.2023 р.)

ОСОБЛИВОСТІ ТА ФОРМИ РЕАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Пристемський О.С.,
д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Оснoву інвестиційної діяльності підприємства складає реальне інвестування. На більшості підприємств це інвестування є єдиним напрямком інвестиційної діяльності в сучасних умовах, що визначає високу роль управління реальними інвестиціями в системі інвестиційної діяльності підприємства.

Здійснення реальних інвестицій характеризується рядом особливостей, основними з яких є: - реальне інвестування є головною формою реалізації стратегії економічного розвитку підприємства; - реальне інвестування знаходиться в тісному зв'язку з операційною діяльністю підприємства; - реальні інвестиції забезпечують більш високий рівень рентабельності порівняно з фінансовими інвестиціями; - реалізовані реальні інвестиції забезпечують підприємству стійкий чистий грошовий потік; - реальним інвестиціям властивий високий рівень ризику морального старіння; - реальні інвестиції мають високий ступінь антиінфляційного захисту; - реальні інвестиції є найменш ліквідними. Це пов'язано з вузькоцільовою спрямованістю більшості форм цих інвестицій [1].

Реальне інвестування являє собою вкладення фінансових ресурсів у матеріальні активи підприємства, оновлення, відтворення та розширення основних засобів, а також в нематеріальні активи з метою забезпечення ефективного формування операційних активів. Основними формами реального інвестування є:

1. Придбання цілісних майнових комплексів;
2. Зведення нового об'єкта з завершеним технологічним циклом згідно із затвердженими проектами;
3. Повна заміна технології виробничого процесу з метою впуску нової продукції;
4. Реконструкція, тобто здійснення за єдиним проектом повне або часткове

переобладнання виробництва без будівництва нових та розширення діючих цехів основного виробничого призначення;

5. Удосконалення машин, обладнання на інноваційній основі;
6. Оновлення окремих видів обладнання;
7. Інноваційне інвестування у нематеріальні активи, тобто придбання патентів на наукові відкриття, винаходи, промислові зразки і товарні знаки тощо;
8. Інвестування приросту запасів оборотних матеріальних активів за допомогою розширення обсягу операційних оборотних активів підприємства з метою нарощування обсягу виробництва і реалізації продукції.

Вибір конкретної форми інвестування залежить від багатьох факторів: завдань галузевої, товарної та регіональної диверсифікації діяльності підприємства; можливостей впровадження нових технологій; наявності власних інвестиційних ресурсів та можливостей використання позикових або залучених ресурсів. Специфічний характер реального інвестування і його форм визначають особливості його здійснення на підприємстві. При високій інвестиційній активності підприємства з метою підвищення ефективності управління реальними інвестиціями розробляється спеціальна політика управління ними. Форми реального інвестування проходять три основні стадії: - передінвестиційну стадію, в процесі якої розробляються варіанти альтернативних інвестиційних рішень, проводиться оцінка і приймається до реалізації конкретний їх варіант; - інвестиційну стадію, в процесі якої здійснюється безпосередня реалізація ухваленого інвестиційного рішення; - постінвестиційну стадію, в процесі якої забезпечується контроль за досягненням передбачених параметрів інвестиційних рішень у процесі експлуатації об'єкта інвестування [2].

Процес здійснення реального інвестування варто починати з пошуку й вибору інвестиційної ідеї з врахуванням цілей розвитку підприємства. Рішення про здійснення реальних інвестицій може прийматися на підставі наступних цільових установок підприємства: утримання або стимулювання частини ринку товару, що виробляється, або послуг, що надаються; необхідність випуску нового товару або послуг; формування або підтримка іміджу підприємства; досягнення максимального використання ресурсів підприємства. При визначенні інвестиційної ідеї підприємство враховує досвід проведення реальних інвестицій, галузеві особливості своєї діяльності, кваліфікацію персоналу та наявність фінансових ресурсів для інвестування.

Список використаних джерел:

1. Трусова Н.В., Пристемський О.С., Якушева І.Є., Терновський В.О. Інвестиційний аналіз бізнес-проектів: Навчальний посібник. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. – 328 с.
2. Natalia V. Trusova, Leonid V. Melnyk, Zhanna S. Shilo, Oleksandr S. Prystemskyi, "Credit-Investment Activity of Banks of the Ukraine: Financial Globalization, Risks, Stabilization," *Universal Journal of Accounting and Finance*, Vol. 9, No. 3, pp. 450 - 468, 2021. DOI: 10.13189/ujaf.2021.090320.